RAPORT DE ACTIVITATE PENTRU ANUL 2019

SERVICIUL FISCAL DE STAT

www.sfs.md
mail@sfs.md
0 8000 15 25

C U P R I N S

ACRONIME **3**

PREFAȚĂ **2**

I. PREZENTAREA GENERALĂ **2**

II. PRINCIPALELE REALIZĂRI ÎN ANUL 2019 ..... **4**

III. EXECUTAREA PĂRȚII DE VENITURI (ÎNCASĂRI) LA BUGET **5**

IV. ÎMBUNĂTĂȚIREA ACTIVITĂȚII DE CONFORMARE FISCALĂ **7**

4.1. MANAGEMENTUL CONFORMĂRII FISCALE VOLUNTARE **7**

4.2. MINIMIZAREA PRACTICII DE ACHITARE A SALARIILOR „ÎN PLIC" ŞI MUNCII „LA NEGRU" **9**

V. ACTIVITATEA DE CONTROL FISCAL **11**

VI. GESTIONAREA RESTANȚELOR LA BPN **13**

VII. EVIDENȚA CONTRIBUABILILOR **13**

VIII. ALTE ACTIVITĂȚI AFERENTE ADMINISTRĂRII FISCALE **14**

8.1. SISTEMUL DE MANAGEMENT FINANCIAR ŞI CONTROL PUBLIC INTERN **14**

8.2. EVALUAREA ANGAJAȚILOR ŞI CREŞTEREA NIVELULUI DE PROFESIONALISM **15**

8.3. ACTIVITATEA JURIDICĂ **15**

8.4. CONSTATARE INFRACȚIUNI **15**

8.5. COMUNICAREA PRIN PUBLICITATE **16**

IX. COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ **16**

X. PRIORITĂȚI DE DEZVOLTAREA ALE SFS PENTRU ANUL 2020 ..... **18**

ACRONIME

AI	Activitate independentă
AO	Asociaţie obştească
ASP	Agenţia servicii publice
BASS	Bugetul asigurărilor sociale de stat obligatorii
BPN	Bugetul public naţional
BS	Bugetul de Stat
BUAT	Bugetul unităţilor administrativ-teritoriale
CCC	Contul curent al contribuabilului
CCDE	Crearea şi circulaţia documentelor electronice
CF	Codul fiscal
CISI	Colectarea informaţiilor din surse indirecte
COFT	Comanda on-line a formularelor tipizate
CSI	Comunitatea Statelor Independente
DAI	Direcţia audit intern
DGAF	Direcţia generală administrare fiscală
FOAM	Fondul asigurării obligatorii de asistenţă medicală
FMI	Fondul Monetar Internaţional
GŢ	Gospodărie ţărănească
ÎI	Întreprinere individuală
MF	Ministerul Finanţelor
OCDE	Organizaţia pentru Cooperare şi Dezvoltare Economică
ONG	Organizaţie non-guvernamentală
PPAP	Persoane ce practică activitate profesională
RM	Republica Moldova
SCITL	Serviciul de colectare a impozitelor şi taxelor locale
SFS	Serviciul Fiscal de Stat
SI	Sistem informaţional
SIA	Sistem informaţional automatizat
SRL	Societate cu răspundere limitată
SUA	Statele Unite ale Americi
TVA	Taxa pe valoare adăugată

PREFAȚĂ

Stimaţi contribuabili,

an de an, Serviciul Fiscal de Stat asigură transparenţa activităţii, fiind elaborat şi prezentat publicului larg bilanţul anual de activitate.

Scopul prezentului Raport este de a oferi informaţii cu referire la cele mai relevante activităţi desfăşurate de autoritatea fiscală din Republica Moldova, principalii indicatori de rezultat precum şi impactul acestora asupra situaţiei economice a ţării.

Anul 2019 a fost marcat de acţiuni şi realizări menite să perfecţioneze activitatea în domeniul administrării fiscale.

Au fost continuate activităţile în vederea creării unui climat favorabil conformării contribuabililor şi realizării sarcinilor de administrare fiscală în mod corect, echitabil şi transparent.

Prezentul raport cuprinde informaţii cu referire la realizarea obiectivelor ce au fost trasate pentru anul 2019, proiectele de colaborare în care a fost implicată instituţia, efortul depus de către echipa SFS, precum şi priorităţile trasate pentru anul 2020.

Performanţele înregistrate au fost posibile datorită muncii în echipă realizate de funcţionarii fiscali care au dat dovadă de un înalt profesionalism şi integritate în exercitarea atribuţiilor de serviciu.

Pentru anul 2020, SFS îşi propune continuarea procesului de perfecţionare profesională şi etică a colectivului, care să acţioneze cu profesionalism, integritate şi transparenţă, pentru a realiza obiectivele prioritare, atât în ce priveşte colectarea cât mai eficientă a impozitelor, taxelor şi altor plăţi, strâns legată de servicii prompte şi de calitate acordate contribuabililor, pentru creşterea conformării voluntare a acestora, optimizarea canalelor de comunicare, contracararea evaziunii fiscale, în beneficiul statului şi al contribuabililor onești.

Prezentul Raport de activitate este destinat partenerilor de dezvoltare, societăţii civile, mass-mediei, altor autorităţi, instituţii şi organizaţii interesate.

SFS aduce mulţumiri tuturor contribuabililor pentru aportul în edificarea civismului fiscal, precum şi conformarea la onorarea obligaţiilor fiscale care nemijlocit contribuie la majorarea acumulărilor la bugetul public naţional.

Director interimar,
Ludmila BOTNARI

I. PREZENTAREA GENERALĂ

SFS are misiunea de a exercita multitudinea sarcinilor şi aspiraţiilor orientate spre deservirea eficientă a contribuabililor şi prevenirea evaziunilor fiscale. Obiectivul major rămâne în continuare asigurarea colectării şi onorării demne de către contribuabili a părţii de venituri la plăţile administrate de către instituţie.

SFS este un organ unificat cu competenţă teritorială pe întreg teritoriul RM. Personalul instituţiei este concentrat într-o structură centralizată, organizată pe principiul funcţionalităţii, după cum urmează:

- aparatul central, care este responsabil de aspectele metodologice, de suport şi gestiune;
- 4 regiuni de administrare fiscală (Nord, Sud, Centru şi mun. Chişinău), în cadrul cărora sunt concentrate funcţiile de control, de gestionare a arieratelor, asistenţă juridică, şi direcţii de deservire şi prestări servicii contribuabililor la nivel teritorial.

Organigrama SFS se prezintă în Imaginea nr.1.

Efectivul limită stabilit pentru SFS este de **1 892** unităţi, la situaţia din 31 decembrie 2019 fiind angajaţi efectiv **1 716** de funcţionari, vârsta medie a angajaţilor fiind cea mai mică în ultimii 9 ani, constituind **40,9 ani**.

Un lucru de menţionat este faptul că colectivul SFS devine din ce în ce mai tânăr şi dinamic. Vârsta medie a noilor angajaţi pe parcursul anului 2019 a constituit 25 ani.

SFS îşi desfăşoară activitatea sub sloganul „Funcţionarul fiscal – în serviciul contribuabilului", ceea ce presupune, în primul rând, dezvoltarea şi prestarea serviciilor, asistenţă de calitate bazată pe tehnologiile informaţionale inovative, pe respectul şi încrederea contribuabililor, deservirii automatizate performante, reducerii costurilor de îndeplinire a obligaţiilor fiscale, profesionalismului angajaţilor şi standardelor înalte de conduită.

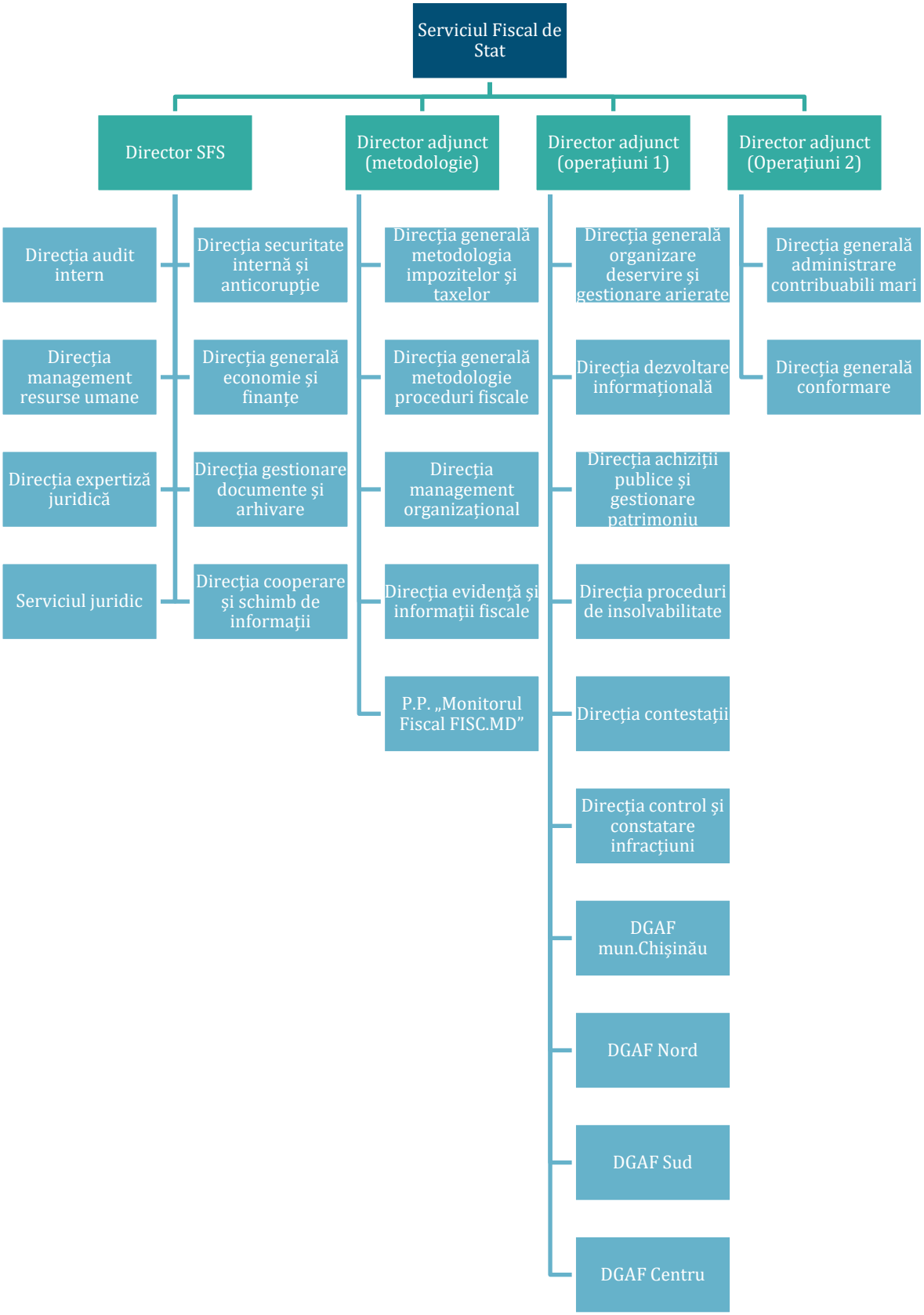

Img. nr.1 Organigrama SFS

II. PRINCIPALELE REALIZĂRI ÎN ANUL 2019

SFS, pe parcursul ultimilor ani, a reuşit să realizeze o multitudine de reforme importante, atât din punct de vedere structural, cât şi operaţional.

2.1. ACTE STRATEGICE ŞI NORMATIVE

A fost aprobată *Strategia de dezvoltare a SFS pentru anii 2020-2023*, în contextul noului Program de activitate al Guvernului, a documentelor de politici la nivel naţional, precum şi a bunelor practici de administrare fiscală la nivel internaţional, care prevede promovarea continuă a spiritului de conformare voluntară a contribuabililor la declararea şi la plata obligaţiilor fiscale, sporirea gradului de performanţă al administrării fiscale în vederea fortificării capacităţii de funcţionare şi dezvoltare a statului în scopul acoperirii necesităţilor social-economice şi oferirii contribuabililor a serviciilor fiscale calitative conform bunelor practici europene.

A fost aprobat *Regulamentul privind procedura de emitere a soluţiei fiscale individuale anticipate*, care stabileşte procedura de emitere de către SFS a actului administrativ în vederea soluţionării cererii unei persoane fizice şi/sau persoane juridice care desfăşoară activitate de întreprinzător referitoare la aplicarea legislaţiei fiscale asupra unei (unor) situaţii şi/sau tranzacţii viitoare specifice – soluţie fiscală individuală anticipată.

2.2. NOI SERVICII DESTINATE CONTRIBUABILILOR ŞI AUTORITĂŢILOR PUBLICE

A fost lansat în exploatare experimentală *SIA „Stingerea obligaţiilor fiscale prin intermediul SCITL – versiunea 2.0”*, fiind desemnate 11 primării participante la etapa exploatării experimentale.

Implementarea sistemului va asigura optimizarea procesului privind organizarea şi evidenţa obligaţiilor fiscale aferente impozitelor şi taxelor pe bunurile imobiliare, precum şi plenitudinea calculării şi încasării la buget a impozitului pe bunurile imobiliare de la persoanele fizice-cetăţeni şi gospodăriile ţărăneşti (de fermier), cât şi a altor impozite şi taxe administrate de către serviciile de colectare a impozitelor şi taxelor locale.

A fost implementat *„Serviciul electronic pentru persoanele fizice cetăţeni de achitare a impozitelor şi taxelor”* ce reprezintă un instrument prin intermediul căruia contribuabilii au posibilitate să transfere printr-o singură notă de plată, suma integrală pentru achitarea tuturor impozitelor şi taxelor. Suma va fi direcţionată automat către destinaţiile de buget prestabilite, fără indicarea rechizitelor, iar contribuabilul va selecta doar impozitele care urmează a fi achitate.

Prin implementarea acestui serviciu este redus timpul şi efortul contribuabulului la achitarea impozitelor şi taxelor, deoarece este posibilă achitarea impozitelor şi taxelor printr-o singură notă de plată în lipsa rechizitelor, astfel fiind redus riscul de achitare eronată..

În cadrul SIA „e-Cerere”, a fost implementat modulul *„Înregistrarea online a activităţii independente”* care prevede optimizarea procedurii de înregistrare a contribuabililor care practică activitate independentă, precum şi *„Gestionarea patentelor de întreprinzător”* care permite depunerea electronică a cererii de înregistrare şi prelungire a patentei de întreprinzător.

În cadrul SIA „CCC”, modulul *„Contul Unic*” a fost integrat cu serviciul guvernamental Mpay, ce permite achitarea obligaţiunilor fiscale printr-un singur instrument. Astfel, este posibilă achitarea on-line a taxelor şi impozitelor administrate de către SFS, serviciul fiind destinat atât contribuabililor autorizaţii cât şi pentru persoanele neautorizate.

A fost lansat modulul *„Crearea şi circulaţia documentelor electronice între SFS, bănci şi prestatorii de servicii de plată – persoane fizice”* în cadrul SIA CCDE, care oferă posibilitatea înregistrării informaţiilor parvenite de la bănci şi prestatorii de servicii de plată despre deschiderea, modificarea şi închiderea conturilor bancare/de plăţi ale persoanelor fizice şi juridice străine care nu dispun de obiecte impozabile, nu au obligaţii fiscale şi lipsesc în SISFS, inclusiv pentru persoanele fizice rezidente care deţin act de identitate provizoriu.

2.3. SERVICIILE FISCALE ELECTRONICE

Ponderea dărilor de seamă electronice din totalul dărilor de seamă prezentate de către contribuabili în anul 2019 constituie 71%, înregistrând o creştere cu 5 puncte procentuale faţă de anul 2018.

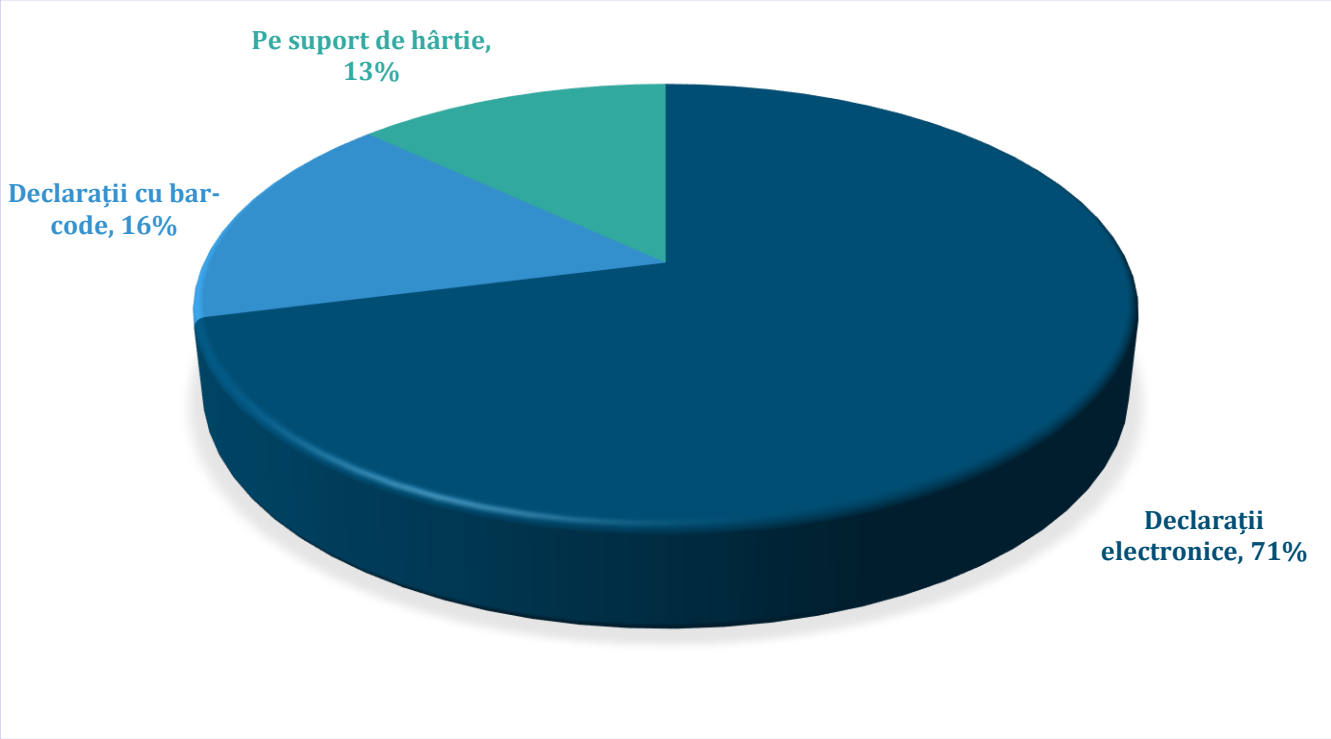

Img. nr.2 Statistica cu privire la utilizarea serviciilor fiscale electronice în anul 2019

III. EXECUTAREA PĂRŢII DE VENITURI (ÎNCASĂRI) LA BUGET

Principalul angajament pe care şi l-a asumat SFS pentru anul 2019, a fost evoluţia încasărilor la BPN.

Urmare a tuturor măsurilor de administrare fiscală întreprinse, pe parcursul anului 2019 la BPN au fost acumulate venituri administrate de SFS în sumă de 39,1 mlrd lei.

În raport cu anul 2018 se înregistrează o creştere cu 2,2 mlrd lei, sau cu 6,0%. Comparativ cu sarcina stabilită (39,1 mlrd lei) au fost acumulate venituri cu 71,8 mln lei mai mult, sau cu 0,2%.

În Imaginea nr.3 se prezintă informaţia cu privire la nivelul încasărilor la BPN pentru anul 2019 comparativ cu anul 2018 şi sarcina stabilită pentru anul 2019.

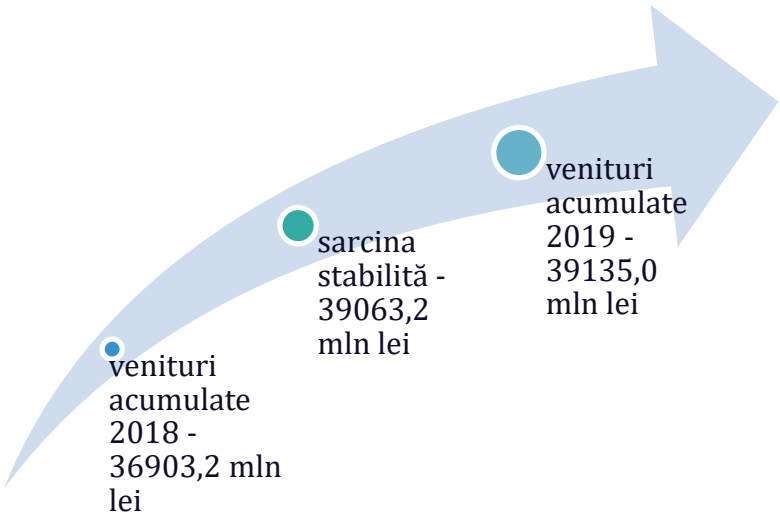

Img nr.3 Încasările la BPN

Corespunzător componentelor BPN, sumele încasate în valoare absolută şi în valoare procentuală faţă de sarcinile stabilite, precum şi faţă de anul 2018, se prezintă după cum urmează.

La **BS** au fost încasate **17,2 mlrd lei**, ceea ce constituie cu 0,8 mlrd lei mai mult comparativ cu anul 2018, sau o creştere de 4,6%. Comparativ cu sarcina stabilită (17,3 mlrd lei) au fost acumulate venituri cu 45,1 mln lei mai puţin, sau cu 0,3%.

La **BUAT** încasările constituie **3,8 mlrd lei**, ceea ce reprezintă cu 51,7 mln lei mai mult comparativ cu anul 2018, sau cu 1,4%. Comparativ cu sarcina stabilită (3,6 mlrd lei) au fost acumulate venituri cu 0,2 mlrd lei mai mult, sau cu 4,4%.

La **BASS** s-au încasat **13,4 mlrd lei**, ceea ce constituie cu 0,8 mlrd lei mai mult comparativ cu anul 2018, sau o creştere de 6,0%. Comparativ cu sarcina stabilită (13,4 mlrd lei) au fost acumulate venituri cu 7,9 mln lei mai mult, sau cu 0,1%.

La **FAOAM** s-au încasat **4,7 mlrd lei**, ceea ce constituie cu 0,7 mlrd lei mai mult comparativ cu anul 2018, sau cu 16,3%. Comparativ cu sarcina stabilită (4,7 mlrd lei) au fost acumulate venituri cu 53,2 mln lei mai puţin, sau cu 1,1%.

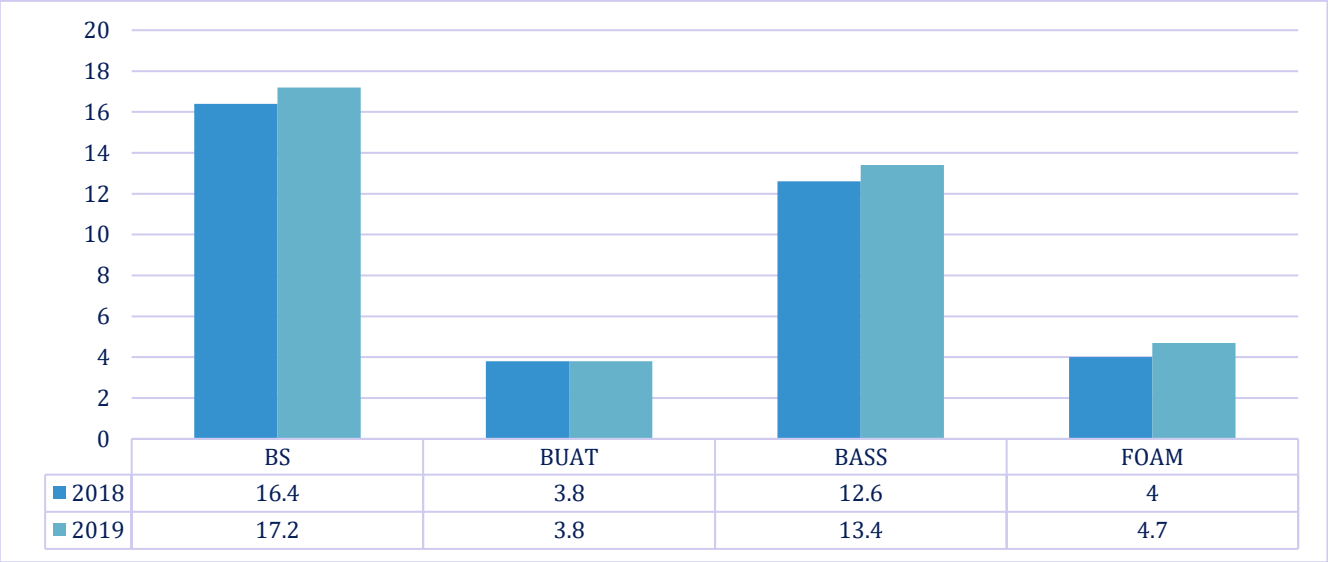

Img. nr.4 Dinamica încasărilor în anul 2019 comparativ cu anul 2018 (mlrd lei)

Analiza în dinamică a încasărilor pe principalele tipuri de impozite şi taxe administrate de SFS în raport cu încasările anului 2018 se prezintă în Tabelul nr.1.

Denumirea	Încasat 2018	Sarcina 2019	Încasat 2019	Devieri: încasat 2019/sarcina 2019		Devieri: încasat 2019/încasat 2018	
				+;-	%	+;-	%
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*
Impozit pe venit	9 399,2	9 307,4	9 398,0	90,6	101%	-1,2	100%
Impozite pe proprietate	563,8	565,0	579,9	14,9	103%	16,1	103%
TVA	7 105,5	7 764,4	7 633,5	-130,9	98%	528,0	107%
Accize	496,2	533,3	555,0	21,7	104%	58,8	112%
Taxele pentru resursele naturale	42,7	39,7	44,1	4,4	111%	1,4	103%
Taxa pentru folosirea drumurilor	871,8	904,5	948,0	43,5	105%	76,2	109%
Alte impozite şi taxe pe mărfuri şi servicii	799,0	870,3	898,4	28,1	103%	99,4	112%
Venituri din proprietate	310,8	247,3	263,7	16,4	107%	-47,1	85%
Venituri din vânzarea mărfurilor şi serviciilor	234,3	229,7	274,5	44,8	120%	40,2	117%
Amenzi şi sancţiuni	352,5	372,6	347,9	-24,7	93%	-4,6	99%
Alte venituri	56,6	93,2	101,5	8,3	109%	44,9	179%
Total BPN	36 903,2	39 063,2	39 135,0	71,8	100%	2 231,8	106%

Tab.nr.1 Dinamica încasărilor pe principalele tipuri de impozite şi taxe, mii lei

IV. ÎMBUNĂTĂŢIREA ACTIVITĂŢII DE CONFORMARE FISCALĂ

4.1. MANAGEMENTUL CONFORMĂRII FISCALE VOLUNTARE

În scopul executării principalelor atribuţii şi obiective ale SFS, sunt aplicate în permanenţă măsuri menite de a promova spiritul de conformare voluntară a contribuabililor la prevederile legislaţiei în vigoare.

Obiectivele strategice aferente segmentului de conformare şi acţiunile de realizare a acestora sunt prevăzute în Programul de conformare a contribuabililor, aprobat şi actualizat anual.

Colectarea eficientă a impozitelor şi taxelor reprezintă o piatră de temelie a unui sistem fiscal echitabil, în acest context, lansarea şi aplicarea Programului de conformare a contribuabililor este soluţia sporirii nivelului de conformare voluntară a contribuabililor şi prevenirii evaziunilor fiscale.

Evaluarea rezultatelor activităţilor de conformare voluntară se efectuează trimestrial şi include aprecierea majorării nivelului de conformare faţă de perioadele fiscale precedente prin prisma creşterii achitărilor la bugetul public naţional şi a altor indicatori relevanţi.

Pentru anul 2019 au fost identificate ca prioritare pentru monitorizare următoarele segmente ale economiei naţionale:

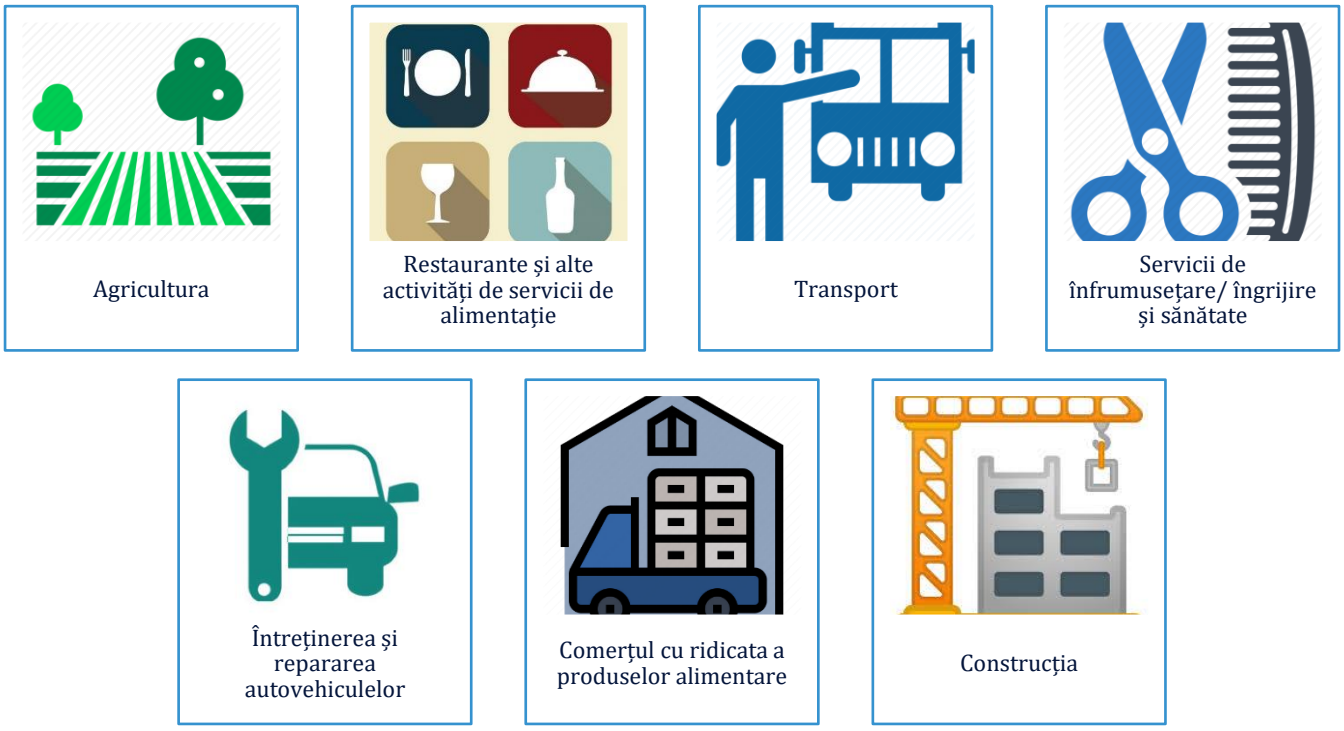

Img. nr. 5 Segmentele economiei naționale ce au fost supuse monitorizării

Prin prisma Programului de conformare a contribuabililor pentru anii 2018-2019 au fost monitorizaţi **4 464** contribuabili persoane juridice în perioada 07.05.2018-30.06.2019.

Conform Ordinului SFS nr. 290 din 03.07.2019 a fost aprobată lista contribuabililor cu riscuri de neconformare fiscală în număr de **2 982** contribuabili, fiind monitorizaţi în perioada iulie 2019 – iunie 2020.

Ca rezultat al activităţilor de conformare întreprinse pe parcursul anului 2019:

- Obligaţiile fiscale calculate la BPN constituie 890 260,20 mii lei, ceea ce este cu 66 980,42 mii lei mai mult comparativ cu anul precedent – majorare cu 8%;
- Obligaţiile fiscale achitate la BPN constituie 975 718,43 mii lei, ceea ce este cu 133 375,64 mii lei mai mult comparativ cu anul precedent – majorare cu 15,83%;
- Ponderea impozitelor şi taxelor calculate la un leu venit din vânzări constituie 0,0955 lei, ceea ce este cu 0,0203 lei mai mult comparativ cu anul precedent – majorare cu 27%;
- Ponderea impozitelor şi taxelor achitate la un leu venit din vânzări constituie 0,0991 lei, ceea ce este cu 0,0239 lei mai mult comparativ cu anul precedent – majorare cu 32%;
- Salariu mediul lunar la situaţia din 31.12.2019 constituie 2 551 lei, ceea ce este cu 557 lei mai mult comparativ cu situaţia din 31.12.2018 – majorare cu 28%.

Pe parcursul anului 2019, SFS a întreprins acţiuni de informare şi conformare a contribuabililor la aspectele fiscale aferente următoarelor domenii:

Chiria bunurilor imobiliare

- au fost identificate 5 344 persoane fizice ce dau în locaţiune/chirie bunuri imobile
- 4 233 persoane fizice s-au conformat prevederilor legislaţiei în vigoare
- au fost înregistrate la SFS 13 217 contracte de locaţiune/chirie

Transportul internaţional de pasageri

- au fost identificate 96 persoane fizice care practică activitate ilicită de transport internaţional de pasageri
- 58 persoane fizice au confirmat activitatea de transport internaţional
- 26 persoane fizice au prezentat declaraţiile pe venit pentru anul 2018

Activitate ilicită de întreprinzător

- au fost efectuate vizite fiscale la 243 de pieţe autorizate din Republica Moldova, fiind înmânate scrisori de conformare
- 63 procese-verbale contraventionale întocmite

Utilizarea echipamentelor de casă şi control

- au fost monitorizaţi 490 contribuabili
- au fost organizate şi desfăşurate 281 şedinţe de conformare cu înmânarea/expedierea a 285 scrisori de conformare
- au fost efectuate 1 201 vizite fiscale

Img. nr.6 Măsurile de conformare voluntară aplicate pe parcursul anului 2019

În rezultatul activităţilor de conformare întreprinse pe parcursul anului 2019, prin aplicarea strategiilor de tratament potrivite fiecărui contribuabil, au fost achitate obligaţii fiscale la BPN în sumă de 975,7 mln lei, ceea ce constituie cu 133,4 mln lei mai mult sau cu 15,8% faţă de anul 2018.

4.2. MINIMIZAREA PRACTICII DE ACHITARE A SALARIILOR „ÎN PLIC" ŞI MUNCII „LA NEGRU"

Pe parcursul anului, o atenţie sporită a fost acordată întreprinderii acţiunilor de diminuare a fenomenului salariilor „în plic" şi a muncii „la negru".

În scopul continuării acţiunilor de conformare voluntară şi forţată şi informare a cetăţenilor privind riscurile fenomenului „salariului în plic" şi „muncii la negru" de către SFS a fost aprobat *Planul de acţiuni privind implementarea acţiunilor de prevenire şi combatere a fenomenului muncii ne(sub)declarate „Declară şi achită legal salariul!"*, care cuprinde trei eşantioane semnificative de contribuabili care îşi desfăşoară activitatea în domeniul prestării serviciilor de alimentaţie publică şi servicii hoteliere (HoReCa), Construcţii şi Transport.

În acest context, au fost realizate acţiuni de informare şi de sensibilizare a contribuabililor prin:

Img. nr.6 Acţiuni de informare şi sensibilizare a contribuabililor

În rezultatul acţiunilor întreprinse de către SFS, pentru anul 2019, au fost stabilite încălcări ale legislaţiei în domeniul raporturilor de muncă (diminuarea fondului de salarizare, impozitului pe venit, contribuţiilor de asigurări sociale şi primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală), fiind adoptate 406 decizii asupra cazurilor de încălcare a legislaţiei, inclusiv referitor la încălcările ce vizează corectitudinea calculării şi achitării plăţilor salariale, impozitelor şi defalcărilor aferente acestora.

Ca rezultat, conform deciziilor adoptate, au fost calculate suplimentar pentru plata la buget obligaţii aferente plăţilor salariale în sumă totală de 23 269,1 mii lei, dintre care achitate – **15 338,9 mii lei**, informaţia fiind prezentată în Imaginea nr.7.

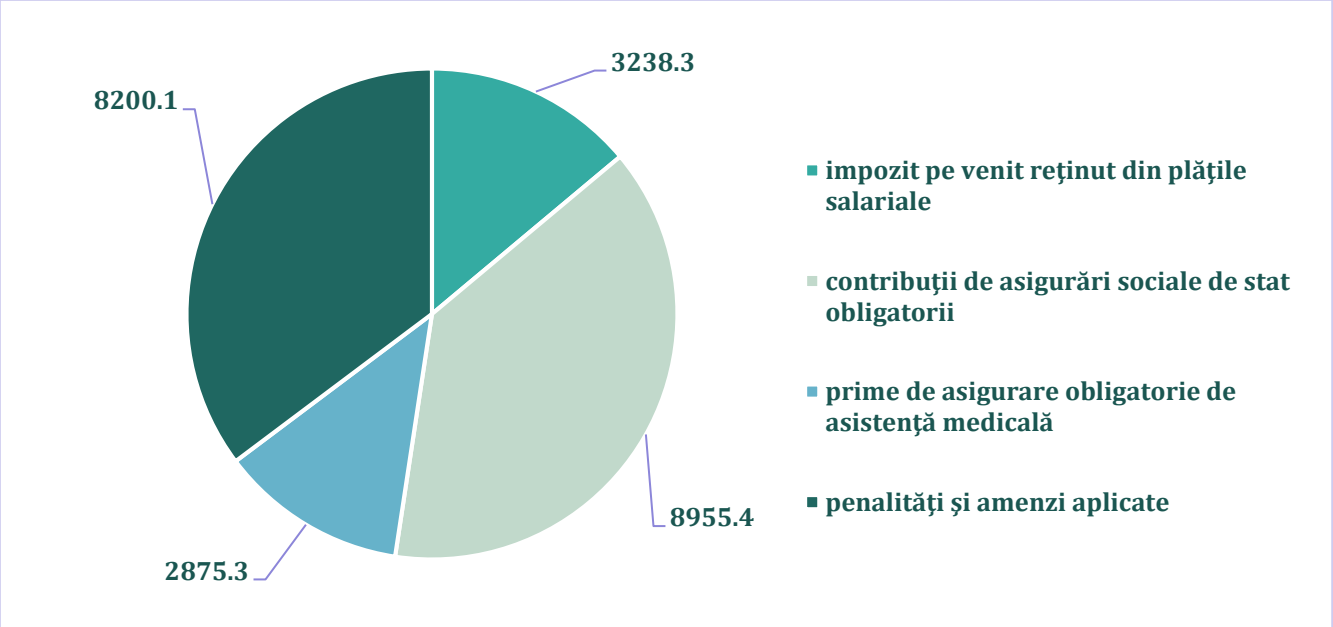

Img. nr.7 Acţiuni de informare şi sensibilizare a contribuabililor (mii lei)

V. ACTIVITATEA DE CONTROL FISCAL

În scopul exercitării funcţiei de control fiscal şi asigurării transparenţei în activitatea desfăşurată SFS acordă o atenţie deosebită către conformarea forţată a contribuabililor.

În acest context, pe parcursul anului 2019, de către SFS au fost efectuate **48 346 de controale fiscale**, în rezultatul cărora au fost calculate suplimentar la buget 225,28 mln lei, inclusiv sumele calculate prin metode şi surse indirecte constituie 539,8 mln lei, dintre care încasat – **158,1 mln lei**.

SFS, conform criteriilor de risc, a aprobat lista contribuabililor în număr de 882, iar conform listelor lunare au fost planificate 379 controale.

La situaţia din 31 decembrie 2019 nivelul de executare a planurilor de controale a constituit 100% atât pentru planul anual, cât şi cel lunar de controale.

Pentru anul 2019 au fost efectuate 1 130 controale fiscale cu adoptarea deciziilor asupra cazurilor de încălcare fiscală, din care rezultative 1 079 controale fiscale, respectiv rezultativitatea controalelor fiscale planificate constituie **96%**.

În anul 2019, în urma efectuării de către Direcţiile control fiscal operativ din cadrul SFS a 15 694 controale fiscale prin metoda de verificare operativă, au fost aplicate sancţiuni în sumă de **39,3 mln lei**.

Acţiunile complexe de control fiscal realizate de SFS, conform analizei de risc, au fost axate pe următoarele domenii:

ACTIVITATE ILICITĂ DE ÎNTREPRINZĂTOR

- 2 777 procese-verbale
- sancţiuni contravenţionale: 5 393,8 mii lei

ZONELE DE AGREMENT

- 89 cazuri de încălcare a legislaţiei
- sancţiuni fiscale: 333,0 mii lei
- sancţiuni contravenţionale: 197,9 mii lei

TRANSPORT ÎN REGIM TAXI

- 1 837 controale fiscale operative
- sancţiuni fiscale: 469,4 mii lei
- sancţiuni contravenţionale: 1 761,6 mii lei

COMERŢUL CU RIDICATA A PRODUSELOR ALIMENTARE, COMERCIANŢI DE MĂRFURI INDUSTRIALE ŞI IMPORTATORI DE FRUCTE ŞI LEGUME

- 21 controale fiscale operative
- sancţiuni fiscale: 34 mii lei
- sancţiuni contravenţionale: 10,6 mii lei

COMERŢ CU AMĂNUNTUL A MĂRFURILOR INDUSTRIALE

- 101 controale fiscale operative, 51 contribuabili au admis încălcări
- sancţiuni fiscale: 378,0 mii lei
- sancţiuni contravenţionale: 41,6 mii lei

COMERŢ ELECTRONIC

- 292 procese-verbale cu privire la contravenţie
- sancţiuni fiscale: 319 mii lei
- sancţiuni contravenţionale: 537,8 mii lei

COMERŢ CU FLORI VII

- 922 controale fiscale operative
- sancţiuni fiscale: 1 964 mii lei
- sancţiuni contravenţionale: 522,5 mii lei

ALIMENTAŢIE PUBLICĂ

- 2 046 controale fiscale, în 1 076 cazuri fiind admise încălcări
- sancţiuni fiscale: 5 706,0 mii lei
- sancţiuni contravenţionale: 1 073,3 mii lei

VI. GESTIONAREA RESTANȚELOR LA BPN

La situația din 31.12.2019, conform datelor din SI al SFS se înregistrează restanță **la plăți de bază** în sumă totală de 804,6 mln lei. Comparativ cu situația din 31.12.2018, restanța înregistrează o diminuare cu 203,3 mln lei, sau cu 20,3%.

În aspect teritorial, se înregistrează următoarele rezultate:

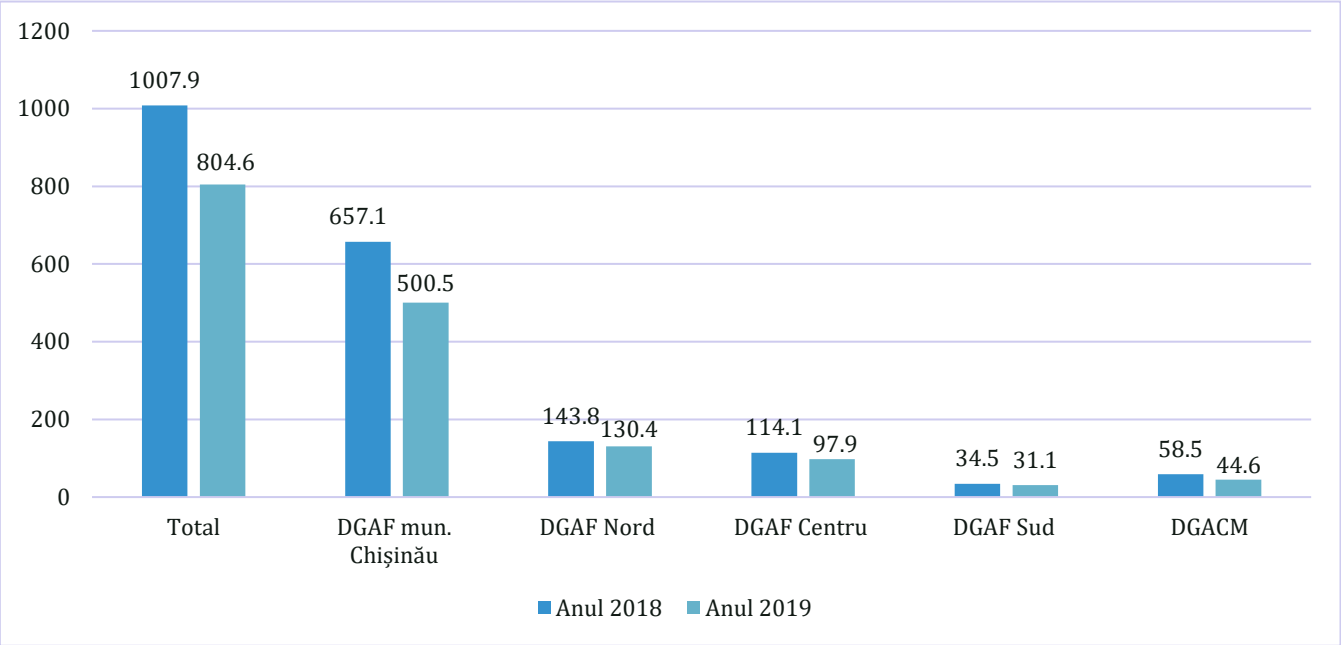

Img nr.8 Restanța plăților de bază la BPN în aspect teritorial (mln lei)

- DGAF mun. Chișinău – diminuare cu 156,6 mln lei sau cu 23,8%;
- DGAF Nord – diminuare cu 13,4 mln lei sau cu 9,3%;
- DGAF Centru – diminuare cu 16,2 mln lei sau cu 14,2%;
- DGAF Sud – diminuare cu 3,4 mln lei sau cu 9,9%;
- DGACM – diminuare cu 13,9 mln lei sau cu 23,8%.

În scopul stingerii obligațiilor fiscale ale contribuabililor restanțieri, de către SFS au fost aplicate modalitățile de executare silită prevăzute de CF, prin intermediul cărora, în anul 2019 au fost încasate peste 1 mln lei.

VII. EVIDENȚA CONTRIBUABILILOR

Conform informației înregistrate în Registrul Fiscal de Stat, la situația din 31.12.2019 erau înregistrați **314 114 contribuabili** - agenți economici[1]. Comparativ cu anul 2018, numărul contribuabililor – agenți economici s-a diminuat cu 23 083, sau cu 7%[2].

[1] inclusiv 133589 gospodării țărănești
[2] inclusiv numărul gospodăriilor țărănești s-a diminuat cu 18506, sau cu 12,2%

Diminuarea numărului de contribuabili este determinată de procesul de radiere a gospodăriilor țărănești neactive, în conformitate cu prevederile art.36 alin.(5) din Legea nr.1353 din 03 noiembrie 2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier).

SFS, în conformitate cu criteriile prevăzute de legislație, a identificat 22 871 contribuabili care ar putea corespunde noțiunii de „inactivi".

La situația din 31 decembrie 2019, a fost asigurată verificarea tuturor contribuabililor din lista prezentată. Astfel, pe parcursul anului 2019, lista generalizată a 15 908 contribuabili, care corespund noțiunii de „inactivi", a fost transmisă ASP pentru a decide asupra radierii din oficiu.

Din cei 15 908 contribuabili incluși în listă, ASP a asigurat radierea din Registrul fiscal de stat a 6 006 sau 37,7% contribuabili.

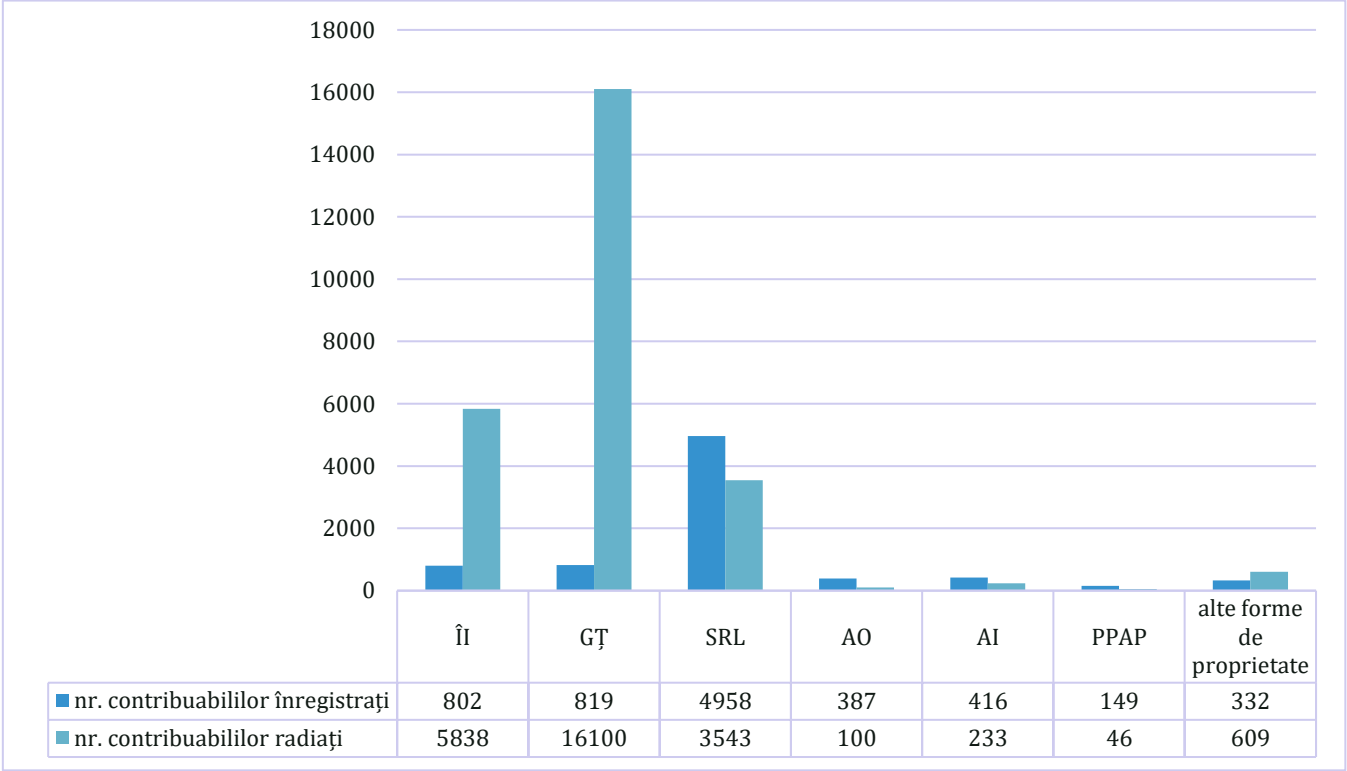

	ÎI	GȚ	SRL	AO	AI	PPAP	alte forme de proprietate
nr. contribuabililor înregistrați	802	819	4958	387	416	149	332
nr. contribuabililor radiați	5838	16100	3543	100	233	46	609

Img. nr.10 Informația detaliată aferentă numărului de contribuabili înregistrați/radiați în anul 2019

VIII. ALTE ACTIVITĂȚI AFERENTE ADMINISTRĂRII FISCALE

8.1. SISTEMUL DE MANAGEMENT FINANCIAR ȘI CONTROL PUBLIC INTERN

În anul 2019, prin diverse instrumente, a fost asigurată îmbunătățirea sistemului de control intern al SFS și ridicarea nivelului de calitate a serviciilor de audit intern, și anume: *Fortificarea sistemului de control intern al SFS prin realizarea misiunilor de audit intern și urmărirea implementării recomandărilor*.

În anul 2019 au fost realizate 8 misiuni de audit intern, fiind evaluate procese de importanță majoră pentru SFS precum: administrarea contribuabililor insolvabili, verificarea persoanelor fizice aplicând metodele indirecte, avansarea și restituirea cheltuielilor de executare ale executorilor judecătorești, administrarea restanțierilor (lista restanțierilor), administrarea Catalogului de business procese a SFS, securitatea informației, etc.

De asemenea, în vederea îmbunătăţirii sistemului de control intern al SFS, a fost efectuată urmărirea implementării recomandărilor ca urmare a misiunilor desfăşurate, întocmind 21 rapoarte la care au fost urmărite implementarea recomandărilor misiunii de audit. În rezultat, a fost obţinut un nivel destul de înalt al implementării recomandărilor de audit intern de 85,9%.

La fel, în anul 2019, o atenţie mai deosebită în cadrul misiunilor de audit a fost atribuită domeniului IT, evaluând aşa aspecte ca securitatea datelor în SIA Impozitul pe avere, implementarea noi SIA ca: Digitizarea documentelor, gestionarea accesului la sisteme informaţionale instituţionale, gestionarea schimbărilor în sistemele informaţionale.

Totodată, a fost asigurată preluarea noilor modalităţi de efectuare a misiunilor de audit intern în domeniul IT cu suportul expertului din cadrul Trezoreriei SUA.

8.2. EVALUAREA ANGAJAŢILOR ŞI CREŞTEREA NIVELULUI DE PROFESIONALISM

Resursa umană este cea mai de preţ resursă pe care o poate avea o organizaţie. Astfel, SFS pune accent pe dezvoltarea şi perfecţionarea acesteia. Pe parcursul anului, angajaţii SFS au participat în total la 187 activităţi de instruire după cum urmează:

- 81 activităţi de instruire internă cu participarea a 24 042 angajaţi;
- 71 activităţi de instruire externă în Republica Moldova cu participarea a 154 angajaţi;
- 35 activităţi de instruire externă peste hotare cu participarea a 76 angajaţi.

În perioada noiembrie - decembrie 2019, 1 474 funcţionari fiscali au fost supuşi evaluării cunoştinţelor profesionale de către comisii specializate din cadrul entităţii. Rezultatele evaluării denotă o pregătire profesională înaltă având un impact semnificativ asupra performanţei instituţionale. Punctajul mediu al evaluării constituie 3,65 din punctajul maxim de 4 puncte.

Comparativ cu anul precedent punctajul mediu este în creştere cu 0,11 puncte procentuale[3].

8.3. ACTIVITATEA JURIDICĂ

În ceea ce priveşte reprezentarea intereselor SFS în instanţele de judecată, în anul 2019 instituţia a fost parte în 971 cauze judiciare, dintre care s-au examinat definitiv şi irevocabil 317 cauze.

Din cele 317 cauze judiciare examinate definitiv şi irevocabil, instanţele de judecată s-au expus în favoarea intereselor SFS în 276 cauze judiciare (87%), iar în 41 cauze (13%) au respins solicitarea SFS şi s-au expus în favoarea contribuabililor.

8.4. CONSTATARE INFRACŢIUNI

Începând cu 1 octombrie 2018, urmare a modificărilor operate la Codul de procedură penală, SFS a fost investit cu atribuţia de constatare a infracţiunilor. Constatarea infracţiunilor reprezintă un complex de acţiuni premergătoare urmăririi penale, precum reţinerea făptuitorul, ridicarea corpurilor delicte, solicitarea informaţiilor şi documentelor necesare pentru constatarea infracţiunii, citarea persoanelor şi altele.

[3] 3,54 în anul 2018

Totodată, pe parcursul anului 2019, SFS a constatat prin întocmirea proceselor-verbale de constatare a infracţiunilor, 86 cazuri de infracţiuni ca rezultat al diminuării impozitelor şi taxelor în sumă totală de 171,7 mln lei.

Ca urmare a modificărilor la Codul de procedură penală, în SFS, de la organele competente de exercitarea urmăririi penale, au fost înaintate 212 solicitări privind prezentarea opiniei, dintre care: pentru 172 solicitări au fost întocmite şi expediate procesele-verbale de consemnare a opiniei; pentru 22 solicitări au fost expediate răspunsuri privind refuzul întocmirii şi expedierii procesului-verbal de consemnare a opiniei, din motiv că nu se încadrează în prevederile art.276[1] din Codul de procedură penală.

8.5. COMUNICAREA PRIN PUBLICITATE

Modalitatea de comunicare prin publicitate a fost iniţiată ca urmare a noilor prevederi introduse la art.129[1] din Codul fiscal, prin Legea nr.178 din 26 iulie 2018 cu privire la modificarea unor acte legislative.

Prin urmare, actul SFS este comunicat prin afişarea acestuia la sediul subdiviziunii SFS şi pe portalul www.sfs.md, doar dacă nu a fost posibilă comunicarea lui destinatarului prin poştă cu scrisoare recomandată şi cu aviz de primire sau prin orice alt mijloc care să asigure transmiterea şi confirmarea primirii lui (telegramă, fax, e-mail etc.) ori înmânarea de către reprezentatul SFS personal destinatarului sau altor persoane.

În acest context, pe portalul www.sfs.md în anul 2019 au fost plasate 5 141 de acte, lista totală a actelor SFS comunicate prin publicitate, poate fi accesată la link-ul.

IX. COOPERAREA INTERNAŢIONALĂ

În anul 2019 SFS a realizat calitatea sa de membru activ în cadrul următoarelor organizaţii internaţionale şi regionale de profil:

- Organizaţia Intra-Europeană a Administraţiilor Fiscale;
- Centrul de Excelenţă în Finanţe;
- Consiliul Coordonator al Conducătorilor Serviciilor Fiscale din ţările membre a CSI;
- Forumul Global al OCDE privind transparenţa şi schimbul de informaţii în scopuri fiscale.

Un aspect important al cooperării internaţionale în domeniul fiscal vizează schimbul de informaţii cu administraţiile fiscale străine, schimb realizat de SFS în baza instrumentelor legale existente şi anume în baza **Convenţiei multilaterale OCDE privind asistenţa administrativă reciprocă în materie fiscală** şi în baza a 50 de tratate bilaterale privind evitarea dublei impuneri. Astfel, pe parcursul anului 2019 din partea administraţiilor fiscale străine au fost recepţionate 51 de solicitări de informaţii, 4 scrisori privind schimbul spontan de informaţii şi 12 solicitări privind recuperarea creanţelor fiscale, iar de către SFS au fost remise 36 de interpelări.

În anul 2019, SFS a continuat acţiunile de implementare a unui proiect ambiţios de modernizare a administrării fiscale **Proiectul TAMP**, implementat cu suportul Băncii Mondiale. Astfel, în temeiul componentei 2 ce ţine de dezvoltarea instituţională şi în scopul determinării percepţiei cu privire la performanţa SFS în prestarea serviciilor cheie, a fost definitivat sondajul independent, la nivel naţional, în rândul contribuabililor (persoane fizice şi juridice), pentru a evalua nivelul satisfacţiei contribuabililor în raport cu activitatea SFS. Potrivit studiului, circa 69% dintre persoanele fizice intervievate şi 76% dintre persoanele juridice sunt satisfăcute de serviciile oferite de către SFS.

De menţionat că, urmare a rezultatelor atinse în ultima perioada, inclusiv cu suportul altor parteneri de dezvoltare, proiectul a fost supus restructurării, ceea ce permite realocarea sumei de 3 milioane dolari SUA ca suport bugetar. În consecinţă, amendamentele la acordul de finanţare şi acordul de împrumut aprobate de Parlament au fost acceptate de către Banca Mondială, fiind declarate efective din 16 ianuarie 2020.

SFS, cu suportul Fondului Monetar Internaţional, a continuat acţiunile de implementare a **Proiectului de administrare a veniturilor finanţat de Guvernul Ţărilor de Jos** care se axează pe 2 obiective generale: consolidarea managementului administrării fiscale şi aranjamentelor organizaţionale, precum şi consolidarea funcţiilor de bază ale administraţiei fiscale.

Totodată, urmare a deciziei de extindere a proiectului, SFS planifică să-şi axeze activităţile pe următoarele aspecte:

- revizuirea/descrierea metodologiei de estimare a decalajului fiscal;
- îmbunătăţirea procesului de înregistrare şi menţinerea unui registru fiscal integrat al contribuabilului;
- consolidarea capacităţilor de contracarare a fenomenului de evaziune fiscală, în special prin intermediul unităţii de inteligenţă create în acest sens.

Totodată, cu suportul Departamentului Trezoreriei SUA, a continuat implementarea **Programului de consiliere în domeniul veniturilor** care vine să îmbunătăţească procesele de administrare fiscală, în special cele proprii dezvoltării instituţionale şi managementului proiectului şi al schimbării.

În cadrul programului, a fost oferit suport şi recomandări pentru elaborarea şi aprobarea Strategiei de deservire a contribuabililor şi a planului de acţiuni aferent dar şi dezvoltarea Manualului de deservire al contribuabililor, au fost desfăşurate 2 misiuni de consiliere în desfăşurarea auditului sistemelor informaţionale şi 2 misiuni de asistenţă în dezvoltarea utilităţii Manualului de control fiscal. Totodată, a fost oferit suport pentru desfăşurarea activităţilor ce ţin de implementarea Proiectului TAMP.

Pentru anul 2020, SFS planifică extinderea proiectului în sensul dezvoltării funcţiei de control al calităţii controlului fiscal şi îmbunătăţirii proceselor de control fiscal, îmbunătăţirea funcţiei de management al arieratelor, dar şi creşterea capacităţii de instruire a resurselor umane şi dezvoltării profesionale.

De asemenea, a continuat implementarea **Proiectului de cooperare între SFS şi Agenţia Fiscală Suedeză**, pentru perioada 2018-2021, finanţat de Agenţia suedeză pentru cooperare internaţională şi dezvoltare. Obiectivele Proiectului de cooperare sunt de a dezvolta capacităţile de management al resurselor umane, consolida capacităţile privind schimbul internaţional de informaţii şi îmbunătăţi gestionarea arieratelor fiscale.

Astfel, în contextul Proiectului de cooperare a fost elaborat Conceptul privind managementul în cadrul SFS, au fost iniţiate discuţii cu Ministerul Educaţiei, Culturii şi Cercetării al Republicii Moldova privind desfăşurarea în instituţiile de învăţământ în mod regulat şi bine-structurat a campaniilor de informare privind familiarizarea tinerei generaţii cu noţiuni generale din sistemul fiscal.

Totodată, în cadrul aceluiaşi Proiect de cooperare au fost iniţiate acţiunile premergătoare semnării Acordului multilateral al autorităţilor competente pentru schimbul automat de informaţii privind conturile financiare.

X. PRIORITĂȚI DE DEZVOLTAREA ALE SFS PENTRU ANUL 2020

În anul 2020, SFS își va continua concentrarea eforturilor pentru dezvoltarea serviciilor electronice pentru contribuabili, în scopul majorării gradului de conformare fiscală și creării unui climat favorabil mediului de afaceri. Astfel, se propune realizarea următoarelor obiective:

Consolidarea administrării fiscale prin **centralizarea funcțiilor de gestionare a arieratelor,** care prevede îmbunătățirea proceselor și procedurilor de gestionare a restanțelor în scopul diminuării acestora la BPN

Lansarea **SIA „Cabinetul electronic al contribuabilului"** care va oferi posibilitatea de gestionare online a accesului la serviciile fiscale electronice

Lansarea **SIA „Stingerea obligației fiscale de către perceptorii fiscali din cadrul SCITL" (versiunea 2.0),** care prevede optimizarea procesului privind organizarea și evidența obligațiilor fiscale aferente impozitelor și taxelor pe bunurile imobiliare cât și a altor impozite și taxe administrate de către SCITL

Dezvoltarea **SIA „Monitorizarea electronică a vânzărilor"**, care va oferi servicii pentru antreprenori, autorități publice și cetățeni și va acoperi toate aspectele organizaționale, funcționale și tehnice în domeniul evidenței și monitorizării vânzărilor în Republica Moldova

Dezvoltarea **Registrului fiscal de stat**, pentru asigurarea unei evidențe fiscale corecte, reale și complete a contribuabililor din toată țara

Dezvoltarea **Registrului electronic al angajaților**, care are drept scop îmbunătățirea procesului de evidență a angajaților

Dezvoltarea sistemului de management al cazurilor prin implementarea **modulelor de restituire a TVA și a accizelor**, care presupun optimizarea procedurilor interne de rambusare a TVA/accizelor pentru a evita acumularea arieratelor, dar și consolidarea proceselor corelate cu contribuabilii potențiali subiecți ai restituirii.

Dezvoltarea subsistemului **„e-Commerce-VAT"**, care va permite nerezidenților subiecți ai impunerii să se înregistreze și să depună online declarațiile TVA, asigurîndu-se, totodată, o evidență electronică a obligațiilor și achitărilor acestora

Implementarea **SIA „Registrul mandatelor de executare”,** care are ca obiectiv asigurarea necesităţilor informatice şi informaţionale ale actorilor implicaţi în procedurile de executare a creanţelor băneşti bazate pe dispoziţii de drept public conform Codului administrativ

Dezvoltarea **SIA „Registrul amenzilor contravenţionale”,** ce prevede implementarea unei soluţii moderne de e-guvernare care va oferi un serviciu public calitativ şi va spori transparenţa procesului de evidenţă a amenzilor contravenţionale

Dezvoltarea **SIA „e-Factura” în achiziţiile publice**, în contextul modificărilor legislative care prevăd că la efectuarea livrărilor în cadrul achiziţiilor publice pe teritoriul ţării, agenţii economici vor fi obligaţi să utilizeze factura fiscală electronică

Dezvoltarea **SIA „Creare şi circulaţie a documentelor electronice între SFS şi instituţiile financiare”,** care va permite conectarea executorilor judecătoreşti în vederea facilitării executării hotărîrilor acestora de către bănci

Iniţierea alinierii la standardele internaţionale de efectuare a schimbului de informaţii prin **implementarea recomandărilor experţilor Forumului Global al OCDE privind transparenţa şi schimbul de informaţii în scopuri fiscale**

Aprobarea **Manualului operaţional de deservire a contribuabililor,** în vederea eficientizării şi uniformizării proceselor şi procedurilor de deservire a contribuabililor din toată ţara şi majorarea gradului de încredere în autoritatea fiscală naţională

Implementarea **sistemului de evaluare a satisfacţiei contribuabililor** faţă de serviciile prestate de SFS

Lansarea unei **noi versiuni a paginii web oficiale a SFS**, pentru majorarea utilităţii acesteia şi oferirea de informaţii relevante contribuabililor